

Bijlagen

***Onderzoek naar beleidseffecten
huisvesting primair en voortgezet
onderwijs***

ICS Adviseurs
Huisvesting & Organisatie
Admiraliteitskade 50
Postbus 4352
3006 AJ Rotterdam

Tel: (010) 2721500
Fax: (010) 2721130
www.deloitte.nl

**Deloitte
& Touche**

Onderzoek naar beleidseffecten huisvesting primair en voortgezet onderwijs

Bijlagen bij het eindrapport

Opdrachtgever: Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen
Samenstelling: drs. P.G.M. van der Loos
K. Vervaart
Datum : 16 oktober 2003
Referentienr. : 101159503/030911Kv01

Inhoudsopgave

	Bijlagen	
1	Plan van aanpak uit offerte	4
2	Brief aan de gemeenten	13
3	Steekproefverantwoording	16
4	Invoering verruiming normering	19
5	Referentietabel normen primair onderwijs	23
6	Steekproefbestand	24
7	Bestedingen per inwoner van alle gemeenten over de jaren 2000 – 2002	27

Plan van aanpak uit offerte

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen
Directie Primair Onderwijs
T.a.v. de heer J.W. Damen
Postbus 25000
2700 LZ ZOETERMEER

Datum
7 oktober 2002

Behandeld door
drs. P.G.M. van der Loos

Ons kenmerk
100017870\20021007Bb03

Onderwerp
Onderzoek naar de beleidseffecten huisvesting primair en voortgezet onderwijs

Geachte heer Damen,

Naar aanleiding van de bespreking met de heer J.W. Damen op woensdag 25 september jongstleden met onze adviseurs F. de Gier en P van der Loos, bieden wij u hierbij onze offerte aan voor het verrichten van een onderzoek naar de effecten van de specifieke beleidsmaatregelen in de huisvesting van het primair en voortgezet onderwijs.

De offerte is als volgt opgebouwd:

1. Aanleiding en vraagstelling
2. Uw visie
3. Onze aanpak
 - 3.1 Keuze programmameting
 - 3.2 Plan van aanpak
4. Planning
5. Onze inzet
6. Kosten en voorwaarden.

1. Aanleiding en vraagstelling

Sinds 1997 ligt na een betreffend door uw ministerie geïnitieerd decentralisatietraject, de verantwoordelijkheid voor de onderwijshuisvesting van het primair en voortgezet onderwijs bij de gemeenten. Door middel van een monitor worden de effecten van deze decentralisatieoperatie periodiek geëvalueerd. Enerzijds gaat het daarbij om ontwikkelingen in de inkomsten (i.e. de bijdragen aan de gemeenten uit hoofde van het Gemeentefonds) en uitgaven voor onderwijshuisvesting en anderzijds over de wijze waarop de betrokken gemeenten, mede in overleg met de schoolbesturen, hun taak uitvoeren.

Op 29 mei van het vorig jaar heeft de Tweede Kamer der Staten-Generaal een motie aanvaard waarin zij aangeeft dat de rijksoverheid een extra investeringsimpuls dient te creëren om de gebouwen kwalitatief en kwantitatief verder op niveau te brengen. Als onderdeel van deze impuls wordt ook een inspanning van de gemeenten verwacht. Als motief voor deze impuls wordt aangegeven dat de vernieuwingen in het onderwijs tot veranderingen in de huisvestelijke behoeften hebben geleid c.q. leiden die niet zijn meegenomen in de vaststelling van het gedecentraliseerde budget.

Als onderliggende vernieuwingen zijn benoemd:

- a. “Weer Samen Naar School”;
- b. de invoering van het VMBO;
- c. de invoering van de Tweede Fase havo-vwo en
- d. ICT-ontwikkelingen.

Het kabinet heeft als onderdeel van de beoogde impuls besloten om een extra bedrag in te zetten ten behoeve van de benodigde c.q. gewenste huisvestingsverbeteringen. In totaal komt een bedrag van ruim €110 miljoen structureel beschikbaar. Dit bedrag bestaat voor ongeveer €45 miljoen uit een verhoging van de storting in het Gemeentefonds; daarnaast dragen de gemeenten jaarlijks zo’n €65 miljoen bij uit het zogeheten accres.

Van schoolbesturen en gemeenten wordt verwacht dat zij in gezamenlijk overleg de betreffende gelden aanwenden voor verbeteringen.

2. Uw visie

Uw offerteverzoek heeft betrekking op het uitvoeren van een empirisch onderzoek, meer in concreto op het entameren van een traject dat inzicht geeft in de huisvestingssituatie van het primair en voortgezet onderwijs per 1 januari 2002. Dit betekent dat een zogenoemde “nulmeting” wordt ontwikkeld, die zowel de *capaciteit* van de huisvesting (i.e. het aanbod), als de *behoefte* aan huisvesting (de vraag), in kaart brengt. Hierbij gaat het om de omvang van de huisvestingsvoorraad (oppervlakte van gebouwen en aantallen locaties) en de aard van de huisvestingsvoorzieningen. In ieder geval wenst u inzicht in de huisvestingssituatie met betrekking tot voorzieningen die direct gerelateerd zijn aan voornoemde onderwijskundige vernieuwingen. U hebt in dat licht gewezen op specifieke computerlokalen, kleinere ruimten voor bijvoorbeeld remedial teaching en docentenwerkkamers.

Met de nulmeting wordt het mogelijk c.q. beoogd om periodiek de ontwikkelingen in het gebouwenbestand zoals dat ten behoeve van het primair en voortgezet onderwijs in gebruik is, te volgen om daarmee een beeld te ontwikkelen bij de beleidseffecten van de impuls en daarmee diens effectiviteit.

Het is in dat kader uw intentie om na twee a drie jaar een actualisatie van de nulmeting uit te voeren om een beeld te hebben bij voornoemde effecten.

Wij onderschrijven het belang van het in kaart brengen van de beleidseffecten, omdat daarmee ook zicht ontstaat op de effectiviteit van de impuls en op die basis ook verantwoording daaromtrent en nadere sturing daaraan kan worden gegeven.

Op basis van een nadere analyse van de implicaties en de workload van het traject en daarmee het ermee gemoeide kostenniveau, willen wij u nochtans een alternatieve benadering

voorstellen, die naar onze opvatting de door u beoogde doelstellingen omvat, maar daarentegen op een eenvoudiger wijze kan worden gerealiseerd.

Wij stelden namelijk vast, dat de door u beoogde methodiek zou kunnen leiden tot fricties:

- in de startsituatie;
- in het tijdsverloop;
- in de methodiek van ruimtebehoeftebepaling in het voortgezet onderwijs;
- in de ruimtedefinitie.

Gaarne zetten wij dit nader voor u uiteen.

De startsituatie

Bij het vastleggen van de startsituatie van de huisvestingsvoorraad door middel van het inrichten van een database met huisvestingsgegevens en noodzakelijke controle metingen, kan er naar onze mening niet van worden uitgegaan dat de bestaande huisvestingssituatie 'passend' is. Onder passend verstaan wij, dat de feitelijke huisvesting van een instelling correspondeert met de ruimtenormering zoals in de Modelverordening is vastgelegd.

Ten tijde van de decentralisatie (januari 1997) was er immers, mede blijkens veelvuldig uitgevoerde nulmetingen op lokaal niveau sprake van majeure overschotten in de voorraad van zowel het primair als voortgezet onderwijs. Hoewel de afgelopen vijf jaar een deel van dit huisvestingsoverschot, mede dankzij een aan de gemeenten toegekend economisch eigendomsrecht, is geëlimineerd, is onze vaststelling, dat er nog steeds gemeenten zijn met een substantieel overschot. De oorzaak daarvan is gelegen in het feit, dat overschotten op instellingsniveau en op gebouwniveau in stand worden gehouden, omdat het amoveren van een deel van het gebouw geen reële optie is. Daarnaast worden veel overschotten veroorzaakt door het feit dat instellingen over meerdere gebouwen het onderwijs aanbieden en niet optimaal het onderwijsproces kunnen inrichten.

Het gevolg van deze overschotten op instellingsniveau is dat de doelstelling van de verruiming van de normering binnen het bestaande huisvestingsbestand kan worden opgelost. Zo is de klassenverkleining in het basisonderwijs door vele instellingen gerealiseerd door middel van een capaciteitsverlaging van het bestaande gebouw.

Het tijdsverloop

Het uitgangspunt bij de methodiek van nulmeting en actualisatie is gebaseerd op de veronderstelling dat er sprake is van een mechanische relatie tussen de invoering van een beleidsmaatregel in de vorm van een aanpassing van de normering in de Modelverordening huisvesting en het daadwerkelijk realiseren van dit beleid in concrete huisvestingsprojecten. Uit onze adviespraktijk blijken nochtans majeure tijdsfricties bij de invoering van (huisvestingsgerelateerd) beleid:

- Door gemeenten wordt er bij het toekennen van huisvestingsvoorzieningen wel geanticipeerd op beleid. Bekend is de invoering van de klassenverkleining in verschillende tranches. Wij hebben kunnen waarnemen dat diverse gemeenten, vooruitlopend op de juridische basis in de Modelverordening, veel eerder dan ten tijde het ontstaan van het feitelijke recht tot uitbreiding hebben besloten, zulks op basis van efficiencyoverwegingen toe te kennen.
- Hier tegenover staat dat het wel voorkomt, dat in de uitvoering van toegekende huisvestingsvoorzieningen aanzienlijke vertragingen optreden die liggen op het terrein van de ruimtelijke ordening.

Methodiek ruimtebehoefebepaling voortgezet onderwijs

Bij de beoordeling van de aanspraken op de voorziening 'uitbreiding' ten behoeve van het voortgezet onderwijs is een drempel van tien procent ingebouwd. Dit houdt in, dat ruimtetekorten die minder dan tien procent van de beschikbare capaciteit behelzen, opgelost dienen te worden binnen de beschikbare capaciteit. De voorgenomen verruiming van de normering voor het voortgezet onderwijs zal er toe leiden dat meer dan nu het geval is zal worden besloten tot uitbreiding van voorzieningen, waarna vervolgens nog eens sprake zal zijn van het effect van de beleidsmaatregel zelf.

Ruimtedefinitie

De verruiming van de normering voor zowel primair en voortgezet onderwijs is gebaseerd op de erkenning dat er vormen van onderwijsvernieuwing bestaan die een ruimtelijke vertaling vergen. Tegelijkertijd wordt de beleidsvrijheid van scholen benadrukt. Dit heeft er toe geleid dat de verruiming van de normering globaal is ingevuld en daarbij niet is geopteerd voor het specifiek benoemen van soorten en aantallen extra toe te kennen ruimtesoorten in de modelverordening. Het meest duidelijke voorbeeld is de toepassing van informatie en communicatie technologie (ICT) in het onderwijs. De betreffende invulling wordt volledig aan de instelling gelaten, die kan kiezen voor computerlokalen, computers in het studiehuis en/of computers in het klaslokaal zelve.

Van belang is, dat (mede in het licht van de met de decentralisatie beoogde maatwerkoplossingen op lokaal niveau) in toenemende mate onderwijsvoorzieningen worden gerealiseerd in combinatie met andere gebruikers, waarbij niet alleen inhoudelijke synergie, maar ook meervoudig ruimtegebruik en daarmee efficiency wordt beoogd. Het monofunctionele onderwijsgebouw wordt aldus ingeruild door een multifunctionele accommodatie. Het vaststellen van de omvang van het onderwijsoppervlak binnen een dergelijke configuratie zal niet altijd eenduidig en eenvoudig kunnen plaatsvinden.

Bovengenoemde fricties hebben een enorme impact op de nulmeting. Immers de fricties dienen zowel in de nulmeting als in de actualisatie van de nulmeting steeds te worden benoemd (en eventueel gecorrigeerd). Onze inschatting is dat uitgevoerde correcties een dermate wissel trekken op de uiteindelijke resultaten van het onderzoek, dat dit de inventarisatie en analyse van de omvang en de kwaliteit van de beleidseffecten ernstig zal belemmeren.

In ons telefonisch onderhoud van 30 september jl. hebben wij u van voornoemde bevindingen in kennis gesteld en u de hoofdlijnen van een door ons ontwikkelde alternatieve benadering geschetst. Naar aanleiding daarvan hebt u ons gevraagd dit nader voor u uit te werken. De betreffende methode schetsen wij in de volgende paragrafen.

3. Onze aanpak

3.1 Keuze programmameting

De in paragraaf 2 genoemde overwegingen hebben geleid tot een overdenking of de door u beoogde inzichten in de optredende (aan de investeringsimpuls gelieerde) beleidseffecten op een andere wijze kunnen worden verkregen.

Wij stellen voor om in plaats van de methode van de nulmeting de beleidseffecten te meten op basis van de door de gemeenteraad van de betrokken gemeenten vast te stellen huisvestingsprogramma's.

Zoals bekend stellen de gemeenten jaarlijks op basis van hetgeen de WVO en WPO, alsook de gemeentelijke verordening daaromtrent bepalen, een Programma en Overzicht op ten behoeve van de onderwijshuisvesting primair en voortgezet onderwijs. Het programma geeft een opsomming van de toegekende, in het daarop volgende jaar te realiseren huisvestingsvoorzieningen, incl. bijbehorende budget. Het overzicht geeft de opsomming van de afgewezen aanvragen, onder vermelding van de daaraan ten grondslag liggende overwegingen. De juridische basis voor het Programma en overzicht is verankerd in WPO een WVO de Modelverordening huisvesting, die op gemeentelijk niveau in een overleg tussen de schoolbesturen en de lokale overheid is vastgesteld. De Modelverordening wordt zo nodig in hetzelfde gremium aangepast.

Naar onze overtuiging kan effectmeting van beleid het meest transparant, maar ook eenvoudig en eenduidig, worden gemeten op basis van voornoemd Programma.

De waarborgen die Programmameting biedt, zijn:

- De actoren in het onderwijsveld zijn op de hoogte van de beleidsdoelstellingen, in het bijzonder de gemeenten en de schoolbesturen, omdat zij een actieve rol vervullen in het vaststellen van de juridische grondslag in de vorm van de Modelverordening.
- De jaarlijkse aanvraagprocedure biedt de mogelijkheid voor schoolbesturen om snel in te spelen op beleidswijzigingen door middel van het indienen van een aanvraag. De schoolbesturen vragen die voorzieningen aan die binnen de bestaande huisvesting niet aanwezig zijn. De gemeente toetst de aanvraag op basis van een transparant ruimtelijk kader. Deze wisselwerking tussen aanvragen en toetsen houdt maximaal rekening met de startsituatie van elke individuele instelling. De uiteindelijke voorziening is daarmee niet het gevolg van een mechanische toepassing van een verruimde normering, maar maatwerk dat maximaal rekening houdt met de uitgangspositie.
- Het Programma benoemt expliciet de categorie voorzieningen die is toegekend. In het kader van dit onderzoek zijn de voorzieningen uitbreiding, in gebruik neming van een bestaand gebouw, aanpassing en (vervangende) nieuwbouw van belang.
- Het afsprakenkader dat is voorgeschreven in de verordening, garandeert dat een toegekende voorziening ook daadwerkelijk wordt gerealiseerd (prestatieverklaring architect en accountantsverklaring).

Het is onze overtuiging dat het doormeten van de Programma's huisvesting van een representatief aantal gemeenten u inzicht geeft in de effectuering van het door u beoogde beleid.

In de volgende tabel is het door ons voorgestelde plan van aanpak weergegeven. Het figuur bevat de vier onderzoeksfasen met de belangrijkste activiteiten en resultaten. Na de tabel volgt per fase een toelichting.

Fasen		Activiteiten en beoogde resultaten
1.	Vorbereiding	<ul style="list-style-type: none"> Vaststellen gedetailleerde projectplanning en definitief plan van aanpak; Instellen begeleidingsgroep t.b.v. snelle en effectieve terugkoppeling; Verzamelen relevante documenten en informatie (inclusief onderzoeksmateriaal DHV). Opstellen gespreksleidraad interviews Formuleren programma van eisen dossieronderzoek Opstellen format dossieronderzoek Afstemmen steekproef en interviewpartners met begeleidingsgroep; Aankondigingsbrief deelnemers <p><i>Resultaat: gedetailleerde projectplanning en plan van aanpak, vragenlijst, leidraad dossieronderzoek</i></p>
2.	Uitvoering veldonderzoek	<ul style="list-style-type: none"> Uitvoering dossieronderzoek Afnemen verdiepende interviews Ontwerp analysebestand in SPSS Voeren diepte-interviews met geselecteerde contactpersonen gemeenten; Terugkoppeling bevindingen met begeleidingsgroep. <p><i>Resultaat: kwantitatieve overzichten dossieronderzoek en gespreksverslagen, verslagen diepte-interviews</i></p>
3.	Analyse	<ul style="list-style-type: none"> Gegevensinvoer resultaten dossieronderzoek Opstellen kwantitatieve overzichten dossieronderzoek Inhoudsanalyse interviews en dossieronderzoek Confrontatie uitkomsten dossieronderzoek en programma van eisen Afstemmen analyseresultaat met begeleidingsgroep; <p><i>Resultaat: Overzicht gerealiseerde beleidseffecten</i></p>
4.	Rapportage bevindingen	<ul style="list-style-type: none"> Opstellen conceptrapportage Afstemming conceptrapportage met begeleidingsgroep Definitieve rapportage en aanbevelingen inzake verbetermogelijkheden beleidseffectmeting; Afstemmen eerste concept rapportage met begeleidingsgroep; Afstemmen tweede concept en definitieve rapportage met opdrachtgever. <p><i>Resultaat: eindrapportage beleidseffectmeting en aanbevelingen</i></p>

Tabel 1 Plan van aanpak op hoofdlijnen: fasen, activiteiten en resultaten

Fase 1: Voorbereiding

Resultaat: : gedetailleerde projectplanning en plan van aanpak, vragenlijst, leidraad dossieronderzoek

De eerste fase heeft tot doel tot een vlotte start van het project te komen en de projectkaders vast te stellen. Daartoe zal in een gesprek met u ons plan van aanpak worden besproken en - waar dat mogelijk en opportuun wordt geacht – nader worden verfijnd. Tijdens de bespreking en door u aangedragen documentatie wordt een meer *gedetailleerde planning* opgesteld die de leidraad vormt voor het uitvoeren en bewaken van de activiteiten. Inzicht in de beschikbare informatie uit de eerder uitgevoerde nulmeting is daarbij van groot belang om tot een goede inrichting van dit onderzoek te komen.

Als basis voor het onderzoek is een overzicht noodzakelijk van alle aanwezige instellingen voor primair en voortgezet onderwijs in de gemeenten, het inwoneraantal en de leerlingenaantallen. De functie van dit overzicht is om een vertaling mogelijk te maken van de resultaten van de steekproef naar een landelijk beeld van de beleidseffecten. Wij gaan er voorsnog vanuit dat dit overzicht wordt aangeleverd door de opdrachtgever.

In deze fase wordt een programma van eisen opgesteld met betrekking tot het dossieronderzoek. Dit is om twee redenen van belang. Ten eerste kan worden vastgesteld welke informatiebronnen in het onderzoek moeten worden betrokken en met welke randvoorwaarden rekening moet worden gehouden (zoals bestandsformat, beveiliging en betrouwbaarheid). Ten tweede vormt het een afwegingskader, waarmee in de analysefase een confrontatie kan plaatsvinden van de uitkomsten uit het dossieronderzoek en de eisen aan het onderzoek zoals betrouwbaarheid, bruikbaarheid en validiteit.

Wij stellen voor in de eerste fase van het onderzoek een *begeleidingsgroep* in te richten, waaraan vanuit het Ministerie van OCenW de opdrachtgever en een ervaringsdeskundige met betrekking tot de reeds uitgevoerde nulmeting deelnemen. Met de begeleidingsgroep kunnen belangrijke stappen van het onderzoek op snelle en effectieve wijze worden afgestemd. Daarbij kan onder meer worden gedacht aan het afstemmen van de vragenlijsten die worden ontwikkeld, het bepalen van de interviewpartners en het terugkoppelen van de (tussen) resultaten.

In deze fase wordt de steekproefomvang bepaald. De steekproef ziet toe op het realiseren van dermate betrouwbare onderzoeksresultaten dat conclusies op landelijk niveau met een hoge mate van betrouwbaarheid kunnen worden getrokken. De geselecteerde gemeenten worden vervolgens aangeschreven met een verzoek tot participatie in het onderzoek. In het gesprek van 25 september is slechts zijdelings gesproken over de omvang van de opdracht en de omvang van de steekproef. Als referentie ter bepaling van de werkzaamheden in deze offerte is het volgende uitgangspunt gehanteerd.

<i>Aantal gemeenten naar omvang aantal inwoners per 1-1-2002 (CBS)</i>			
	Aantal gemeenten	Aantal in steekproef	Inwoners
0-9999	86	9	80.000
10000-49999	349	35	1.050.000
50000-99999	36	4	300.000
100000-249999	21	2	350.000
250000- >	4	1	500.000
<i>Totaal</i>	<i>496</i>	<i>51</i>	<i>2.280.000,00</i>

De definitieve bepaling van de omvang van de steekproef hangt af van de door u gewenste betrouwbaarheid van de onderzoeksresultaten op landelijk niveau.

Fase 2: Uitvoering veldonderzoek

Resultaat: kwantitatieve overzichten dossieronderzoek en gespreksverslagen verslagen diepte-interviews

In deze fase wordt op basis van de steekproef een dossieronderzoek uitgevoerd met betrekking tot de geselecteerde gemeenten. Dit dossieronderzoek heeft tot doel de kwantitatieve gegevens te verzamelen.

Kwantitatief dossieronderzoek

Aanlevering van de Programma's Onderwijshuisvesting van de in de steekproef geselecteerde gemeenten.

De huisvestingsprogramma's van drie opeenvolgende jaren worden per gemeente verwerkt.

Op instellingsniveau worden de huisvestingsvoorzieningen ingedeeld. De volgende voorzieningen zijn voor het onderzoek van belang:

- uitbreidingen;
- aanpassingen op grond van onderwijskundige vernieuwingen;
- in gebruikneming van een bestaand gebouw;
- (vervangende) nieuwbouw.

Deze voorzieningen worden vastgelegd in omvang (bruto vloeroppervlak en budget). De overzichten per gemeente worden besproken met alle deelnemende gemeenten.

Diepte-interviews:

De contacten met de individuele gemeenten hebben tot doel:

- controle of de bewerking van de Programma's correspondeert met de initiële overwegingen bij het toekennen van de voorziening;
- nagaan of er op andere wijze huisvestingsvoorzieningen zijn gerealiseerd die niet of slechts gedeeltelijk op het Huisvestingsprogramma zijn opgenomen.

Fase 3: Analyse onderzoeksresultaten

Resultaat: Overzicht gerealiseerde beleidseffecten

De verzamelde gegevens uit de vragenlijsten worden bewerkt en geanalyseerd in het statistische pakket SPSS.¹ Van deze resultaten worden kwantitatieve overzichten opgesteld.

Op basis van de gespreksverslagen vindt een kwalitatieve analyse plaats van de interviews. De bevindingen van zowel de enquête als de interviews vormen de basis voor de rapportage.

In deze derde fase zal de informatie die is verkregen uit het dossieronderzoek en de interviews worden getoetst aan het programma van eisen (afwegingskader). Doel is objectief inzicht te verschaffen in de mogelijkheden randvoorwaarden voor het gebruik van de uitkomsten van het dossieronderzoek.

Fase 4: Rapportage bevindingen

Resultaat: Eindrapport beleidseffecten en aanbevelingen

De uitkomsten van het onderzoek worden vastgelegd in een onderzoeksrapport met bijlagen. In het rapport wordt een integraal beeld geschetst van de resultaten. De kwantitatieve onderzoeksgegevens worden gepresenteerd in een separate bijlage. Na het opstellen van de conceptrapportage vindt afstemming plaats met de begeleidingsgroep, waarna de definitieve rapportage wordt opgeleverd.

¹ Dit is een softwarepakket waarmee het mogelijk is gegevens afkomstig uit de enquêtes te analyseren en te bewerken.

Brief aan de gemeenten

Aan het College van B&W
Postbus ++ (no)
++ (postcode) ++ (gemeente)

betreft: onderzoek beleidseffecten implementatie onderwijskundige vernieuwingen
onderwijshuisvesting primair- en voortgezet onderwijs

Geacht college,

Graag verzoek ik u om uw medewerking te verlenen aan een onderzoek van Deloitte & Touche naar de beleidseffecten van geïmplementeerde onderwijskundige vernieuwingen bij de gedecentraliseerde onderwijshuisvesting. Ik stel uw inzet bij dit onderzoek zeer op prijs en vraag daarbij uw aandacht voor het volgende.

Aanleiding

Medio dit jaar is mede op basis van een motie van de Tweede Kamer besloten tot een extra investeringsimpuls om de schoolgebouwen in het licht van een aantal onderwijsvernieuwingen (WSNS, VMBO, Tweede Fase, ICT-ontwikkelingen) te optimaliseren. Voor deze impuls heeft het rijk een structureel bedrag van 45 miljoen toegevoegd aan het gemeentefonds. Daarnaast wordt gerekend op een financiële inzet van 68 miljoen uit de gemeentefondsacrossen.

Nulmeting

Vanuit de Begeleidingsgroep monitoring huisvesting PO/VO bestaande uit de ministeries van OCenW, Financiën, BZK en de VNG is gevraagd onderzoek te verrichten om de effecten van de impuls in kaart te brengen. Voor dit onderzoek wordt een zogeheten nulmeting uitgevoerd. Met deze nulmeting wordt op basis van een representatieve steekproef over de jaren 2000, 2001 en 2002 inzichtelijk gemaakt voor welke omvang gemeenten verplichtingen zijn aangegaan in de sfeer van onderwijshuisvesting en welke prioriteiten daarbij hebben golden.

Gemeentelijke medewerking

Als onderdeel van het onderzoek zijn door het afnemen van een steekproef 47 gemeenten geselecteerd. Uw gemeente behoort tot de geselecteerde groep. Graag verzoek ik u uw medewerking te verlenen aan het onderzoek. Deze bestaat eruit, dat u Deloitte & Touche inzicht verschaft in

- **Het Programma:**
de door de gemeenteraad goedgekeurde en voor bekostiging in aanmerking gebrachte aanvragen (onder vermelding van de betreffende aantallen, de aard van de goedgekeurde voorzieningen, en de financiële omvang daarvan),
- **Het Overzicht:**
de niet goedgekeurde aanvragen (aantallen, type voorzieningen, redenen afwijzing).

De gevraagde bijdrage vergt slechts een geringe tijdsinvestering omdat de betreffende informatie reeds gebundeld beschikbaar is in de vorm van door de gemeenteraad over genoemde periode vastgestelde programma's (met daarop de goedgekeurde aanvragen) en bijbehorende overzichten (met de niet gehonoreerde aanvragen). Het gaat daarbij om de programma's voor de uitvoeringsjaren 2000, 2001 en 2002.

Ik verzoek u de gevraagde informatie aan Deloitte & Touche beschikbaar te stellen. Indien dat mogelijk is bij voorkeur digitaal. De files kunnen via e-mail worden toegezonden aan kvervaart@deloitte.nl. Indien deze informatie niet digitaal beschikbaar is, kunt u de documentatie toezenden aan de heer K. Vervaart van Deloitte & Touche ICS adviseurs, Postbus 39, 2130 AA Hoofddorp.

Wilt u bij de betreffende inzending tevens de naam en het telefoonnummer vermelden van uw gemeentelijke contactpersoon en diens functie? Als uw informatie daartoe aanleiding geeft (bijvoorbeeld omdat deze niet eenduidig kan worden verwerkt), zal Deloitte & Touche telefonisch contact met de contactpersoon opnemen om onduidelijkheden te verhelderen.

Vertrouwelijkheid

Voor de goede orde wijs ik u erop, dat alle door u in het licht van het onderzoek te overleggen informatie strikt vertrouwelijk zal worden behandeld. Deloitte & Touche zal de betreffende gegevens uitsluitend geanonimiseerd verwerken in de (concept-) rapportage.

Tijdpad

De uiterste inzenddatum voor de gevraagde informatie is 1 februari 2003.

Verdiepingsgesprekken

Met een aantal gemeenten zal een verdiepend interview plaats vinden. Deze gesprekken vinden plaats in de periode 3 februari tot 7 maart 2003. Indien uw gemeente tot deze groep behoort, zal Deloitte & Touche tenminste twee weken voor het interview een afspraak maken met de door u opgegeven contactpersoon. Het gesprek zal naar verwachting, 1 tot 1,5 uur in beslag nemen. Ook voor deze bespreking geldt, dat alle informatie vertrouwelijk zal worden behandeld en uitsluitend geanonimiseerd zal worden verwerkt.

Nadere informatie

Voor nadere informatie over dit onderzoek kunt u contact opnemen met de heer Vervaart van Deloitte & Touche. U kunt hem bereiken via telefoonnummer 010 – 272 5056 of mobiel: 06 - 5204 8251 of via zijn email-adres: kvervaart@deloitte.nl.

Tot slot

Het onderzoek is noodzakelijk om in kaart te brengen hoe gemeenten omgaan met de implementatie van onderwijskundige vernieuwingen in schoolgebouwen. De resultaten van het onderzoek zullen aan de Tweede Kamer worden gepresenteerd.

Iedere gemeente die de vragenlijst retourneert zal – tussentijds en na afloop – op de hoogte worden gehouden van de uitkomsten van het onderzoek.
Bij voorbaat dank voor uw gewaardeerde inzet.

Hoogachtend,
De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen,
Maria van der Hoeven
namens deze,

(mr. J.P. van Ham)
directeur Primair Onderwijs

Steekproefverantwoording

Steekproefopzet

Voor een juiste steekproefopzet dienen alle toepassingen van de ruimtenormering een gelijke kans van trekking te krijgen in dit onderzoek. Dit is een belangrijke voorwaarde om de steekproefresultaten te kunnen vertalen naar een landelijke uitspraak. Echter, op dit niveau van beleidsuitvoering is geen lijst of bestand beschikbaar zodat hier geen juiste aselechte steekproef waarin de kansen op selectie zijn gewogen voor het aantal beleidstoepassingen getrokken kan worden.

De gekozen steekproefopzet is daarom een gelaagde aanpak. In het eerste deel van het onderzoek worden een steekproef getrokken uit Nederlandse gemeenten op basis van het aantal inwoners. Voor deze gemeenten samen wordt een lijst gegenereerd van alle (mogelijke) toepassingen van de ruimtenormering. Uit deze lijst wordt een tweede steekproef getrokken van toepassingen van de ruimtenormering die nader onder de loupe genomen worden om te komen tot een kwantitatieve uitspraak over de mate en wijze waarin de norm gehanteerd wordt. Achter deze aanpak ligt de hypothese dat het aantal inwoners van een gemeente een goede voorspeller is voor het aantal toepassingen van de ruimtenormering in een gemeente. Deze hypothese zal getoetst worden aan de hand van de lijst met toepassingen van de ruimtenormering die opgesteld is voor de gemeenten die in de eerste steekproef zijn geselecteerd.

Verantwoording steekproeftrekking deel 1

De steekproef van 50 gemeenten is zodanig getrokken dat gemeenten een kans van trekking krijgen die evenredig met het aantal inwoners. Bijlage 1 zijn de geselecteerde gemeenten opgenomen.

Er is voor gekozen om de grote gemeenten mee te nemen in de steekproef. Reden hiervoor is dat grote gemeenten ook naar verhouding meerdere toepassingen van de ruimtenormering zullen hebben en deze toepassingen willen we op eenzelfde manier beschouwen als bij de andere gemeenten.

Door het grote aantal inwoners, lopen de grote gemeenten ook een grote kans op trekking en kunnen zelfs meerdere malen in de steekproef zitten. Ondanks dit gegeven is de gemeente Utrecht toevallig niet getrokken. De gemeenten Amsterdam, Rotterdam en 's-Gravenhage zijn echter 2 maal geselecteerd. Dit betekent dat 47 gemeenten benaderd worden voor deelname aan het onderzoek. Deze dubbele selectie verwerken dit in het verzamelbestand van toepassingen van de ruimtenormering door de records van deze gemeenten een dubbele trekkingskans te geven in de 2e steekproef.

Binnen de geselecteerde gemeenten (47) zijn de drie typen onderwijs SO, PO en VO voldoende vertegenwoordigd.

- VO is aanwezig in 44 van de 47 gemeenten
- SO is aanwezig in 34 van de 47 gemeenten

Naar verwachting zal het bestand daarom voor elk type onderwijs voldoende toepassingen bevatten voor de vervolgsteekproef. Dit zal bij trekking van de tweede steekproef nader aan de orde worden gesteld.

Responsverantwoording

Bij versturing van de documenten naar de geselecteerde gemeenten zijn door een fout in de postkamer helaas 2 van de 47 brieven niet naar de juiste gemeenten opgestuurd. De foutief benaderde gemeenten zijn niet via de aselecte steekproef getrokken en zullen daarom niet meegenomen worden in het verdere onderzoek. Het betreft Kesteren en Pekela.

Van de 45 resterende gemeenten zijn op dit moment zijn alle reacties binnen. Dertien reacties zijn negatief. Van deze gemeenten die niet deelnemen is hieronder de reden vermeld. Wij beoordelen deze reden als niet beïnvloedend voor de onderzoeksresultaten.

- Twee gemeenten hebben wel een programma en overzicht aangeleverd maar geen beslisregels (Huizen en Laarbeek) en konden derhalve niet in het kwantitatieve onderzoek betrokken worden.
- Eén gemeente heeft de gegevens te laat aangeleverd (Etten Leur).
- Tien gemeenten hebben niet geleverd (Appingedam, Bernisse, Delft, Enkhuizen, Hardinxveld, Gorssel, Leiderdorp, Pijnacker, Ridderkerk, Veenendaal). Dit is een gevolg van diverse redenen en motieven: geen tijd, doen in principe niet mee of geen gehoor.

De deelnemende 32 gemeenten die beoordeeld zijn in de steekproef hebben gezamenlijk 3.950.000 inwoners (25% van totale gemeentebestand). In het totaal waren er 716 beschikkingen die van toepassing waren op de onderzoeksvraag met een totaal bedrag van €300 miljoen. Dit bedrag kan als volgt over de onderwijscategorieën verdeeld worden

- PO 513
- VO 143
- SO 59
- Combinatie 1

Een nadere analyse van dit onderzoeksbestand is weergegeven in bijlage 2

Verantwoording steekproeftrekking deel 2

De tweede steekproef zoals beschreven in de steekproefopzet hierboven, is getrokken uit de lijst van beschikkingen zoals verstrekt door de deelnemende gemeenten. Omdat het aantal beschikkingen voor SO beperkt is (59) wordt hieruit geen steekproefgetrokken. Hierbij zijn de volgende stappen uitgevoerd voor de onderwijsvormen PO en VO

- Huurvergoedingen kleiner dan €80.000 zijn niet beschouwd in de 2e steekproef. Dit betreft 69 records met een totaal toegekend bedrag €1.730.695,09
- De beschikking waarvoor geldt dat deze betrekking heeft op alle drie de onderwijsvormen zijn toegekend aan zowel PO als VO

- Omdat de gemeenten Rotterdam, Den Haag en Amsterdam 2x geselecteerd zijn in de eerste steekproef, krijgen de beschikkingen van deze drie gemeenten een dubbele kans van trekking.
- Per onderwijsvorm zijn 100 beschikkingen geselecteerd. Voor PO is deze steekproef geselecteerd uit 202 regels waarvan er 71 een dubbele kans hebben op trekking. Voor VO is deze steekproef geselecteerd uit 543 regels waarvan er 195 een dubbele kans hebben op trekking.

De resulterende lijst beschikkingen zullen gebruikt worden om via diepgaander onderzoek te komen tot kwantitatieve uitspraken over de toepassing van de ruimtenormering. Het aantal van 100 beschikkingen is gekozen omdat uit ervaring in empirisch onderzoek blijkt dat dit aantal vaak al een redelijk getrouw beeld geeft van de te kwantificeren grootte in een homogene groep.

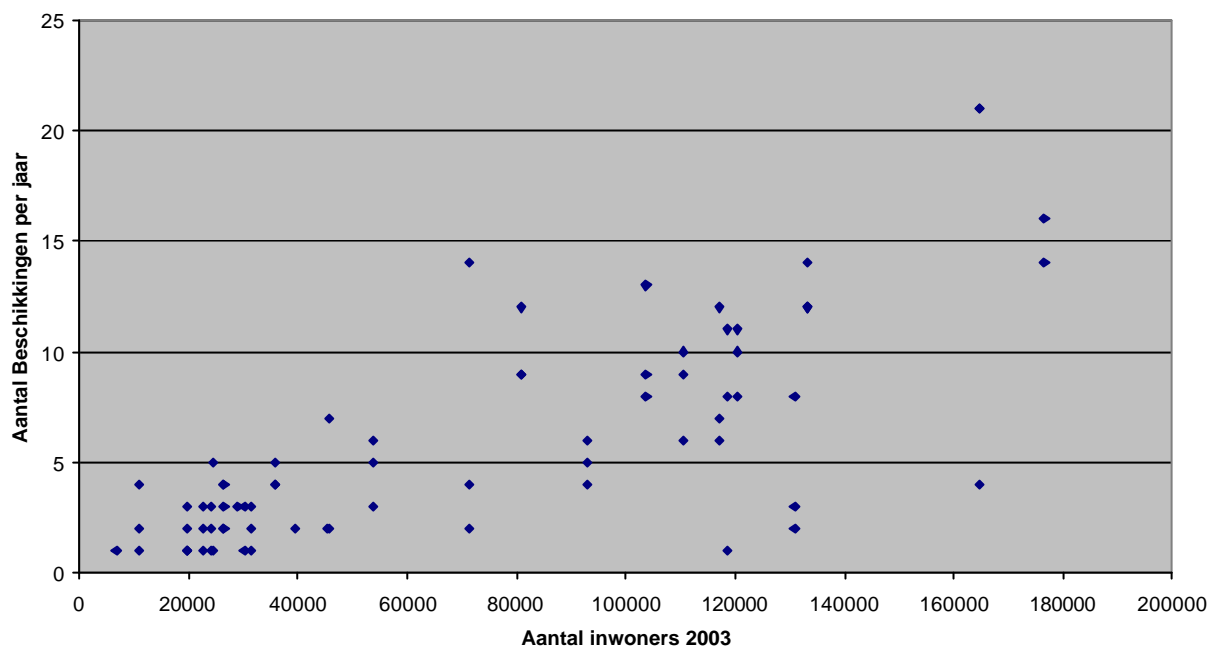
Wanneer de resultaten van de onderwijsvormen PO en VO gecombineerd worden tot een totaaluitspraak, is het belangrijk rekening te houden met de verschillen in steekproefdichtheid waarmee gewerkt is. Van de PO-beschikkingen is nl 100 van de 738 records geselecteerd en van de VO-beschikkingen is 100 van de 273 records geselecteerd.

Representativiteit van beschikkingen

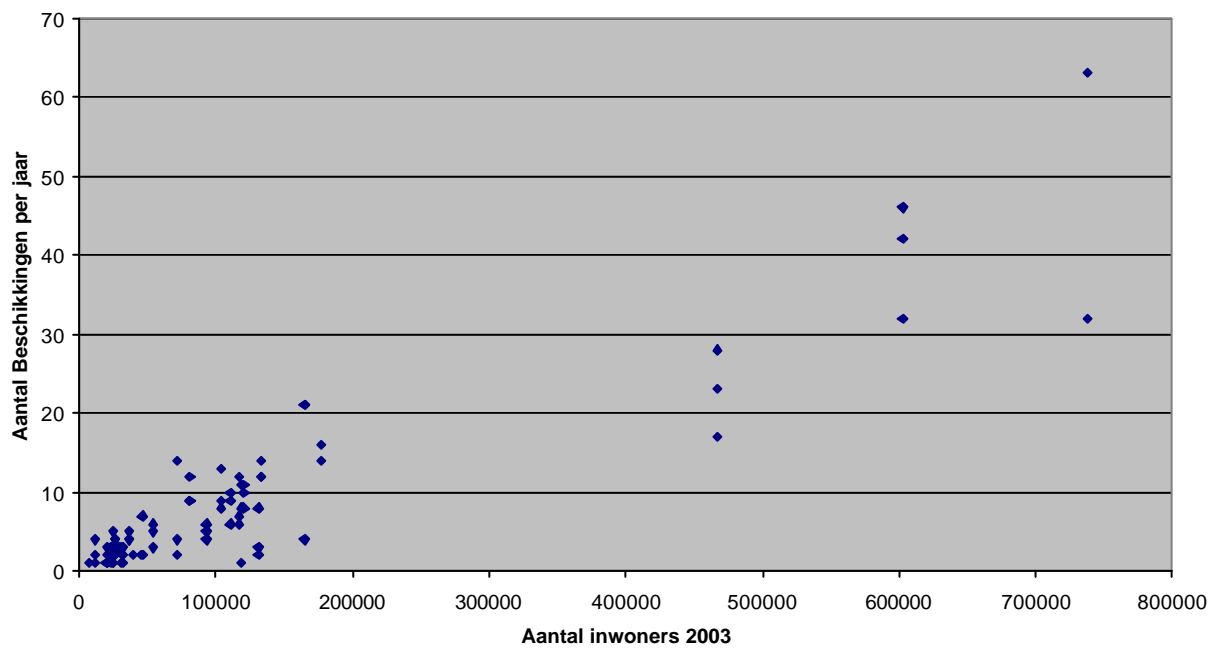
Achter deze gekozen onderzoeks aanpak ligt de hypothese dat het aantal inwoners van een gemeente een goede voorspeller is voor het aantal toepassingen van de ruimtenormering in een gemeente. Deze hypothese is getoetst aan de hand van de lijst met toepassingen van de ruimtenormering die opgesteld is voor de gemeenten die in de eerste steekproef zijn geselecteerd.

Allereerst is de relatie tussen het aantal beschikkingen het het inwoneraantal beoordeeld op basis van een scatterplot. In de eerste figuur hieronder is voor alle de gemeenten, met uitzondering van de grote gemeenten Rotterdam, Amsterdam en 's-Gravenhage, voor elk van de onderzoeksjaren (2000, 2001 en 2002) weergegeven hoeveel beschikkingen er gemaakt zijn. Hierbij is steeds het inwoneraantal in 2003 gebruikt. In de tweede figuur zijn alle gemeenten opgenomen. Beide scatterplots geven aan dat er sprake is van een correlatie.

Relatie Inwoneraantal en Beschikkingen (excl grote gemeenten)

Relatie Inwoneraantal en Beschikkingen

Statistische analyse van deze datapunten bevestigt het beeld dat uit de scatters ontstaat.

1. Bij analyse van de gegevens exclusief de 3 grote gemeenten (figuur 1) is er sprake van een correlatiecoëfficiënt van 0,756. Dit is een sterke relatie. Uitgedrukt in statistische termen: dit is significant groter dan 0 met een eenzijdig 99% betrouwbaarheidsinterval.
2. Bij analyse van de gegevens inclusief de 3 grote gemeenten (figuur 2) is er sprake van een correlatiecoëfficiënt van 0,914. Dit is een bijzonder sterke relatie. Uitgedrukt in statistische termen: dit is significant groter dan 0 met een eenzijdig 99% betrouwbaarheidsinterval.

Hiermee is aangetoond dat dat er een lineaire relatie bestaat tussen beide variabelen en dat deze positief is. Dat de relatie in figuur 2 zoveel sterker is als in figuur 1 is een gevolg van het feit dat de datapunten van de grote gemeenten al vrij snel de relatie bepalen. Dit is de reden waarom beide analyses zijn uitgevoerd.

De analyse bevestigt de hypothese die ten grondslag ligt aan de onderzoeksopzet.

Geselecteerde gemeenten in steekproef 1

Naam_gemeente_2003	inwoners	Naam_gemeente_2003	inwoners
Alkmaar	92992	Leiderdorp	26197
Almelo	71300	Losser	22625
Amersfoort	130900	Middelburg	45800
Amsterdam	(2x) 738000	Neede	11029
Appingedam	12443	Nijmegen	154616
Baarn	24500	Nunspeet	26350
Bernisse	12758	Pijnacker-Nootdorp	35699
Breda	164720	Ridderkerk	45426
Brunssum	30163	Rijssen	35860
Delft	97400	Rotterdam	(2x) 602500
Delfzijl	29018	's-Gravenhage	(2x) 467000
Dordrecht	120400	's-Hertogenbosch	133100
Ede	103708	Smallingerland	53700
Enkhuizen	17100	Tholen	24000
Etten-Leur	39000	Tytsjerksteradiel	31450
Gorssel	13400	Uithoorn	26464
Groningen	176569	Veenendaal	61160
Haarlemmermeer	118553	Vlissingen	45416
Hardinxveld-Giessendam	17743	Voorhout	14690
Hellevoetsluis	39510	Wehl	6730
Hengelo O	80910	Wisch	19600
Huizen	42390	Zeewolde	19850
Laarbeek	21579	Zwolle	110445
Leiden	117170		

Invoering verruiming normering

Primair onderwijs

Gemeenten < 50.000

ja	Aanvraag gerelateerde benadering bij uitvoering van de verruiming
ja	Heeft reeds een uitvoeringsplan op basis van overleg in 2001, met raadsbesluit voor invoering in de jaren 2001 tot 2004
ja	In overleg met schoolbesturen worden de consequenties van de verruiming per instelling opgenomen in het IHP.
ja	Heeft reeds de consequenties opgenomen in de meerjarenraming en met schoolbesturen overleg ingericht over de uitvoering
ja	Heeft overleg met schoolbesturen over uitvoering, de consequenties worden in het IHP opgenomen en gefaseerd geëffectueerd.
ja	Uitvoering in overleg met schoolbesturen op basis van planmatige aanpak.
ja	De gemeente kiest voor een beleidsmatige aanpak in overleg met de gemeenten.
ja	De verruiming van de normering wordt opgenomen in het te actualiseren IHP. De gemeente staat een gefaseerde effectuering voor.
per 1-1-'04	Heeft een grote vervangende nieuwbouw operatie van drie scholen primair onderwijs achter de rug en heeft rekening gehouden met de onderwijskundige vernieuwingen.
per 1-1-'04	Overleg met de schoolbesturen wordt ingericht op basis van de aanpak van de VNG: lokaal maatwerk.
per 1-1-'04	De gemeente wil eerst naar de Raad om op basis van een financiële raming van de consequenties van de verruiming een beslissing te nemen.
per 1-1-'04	De gemeente inventariseert samen met de schoolbesturen welke maatregelen per school noodzakelijk zijn.
per 1-1-'04	De gemeente streeft in overleg met de schoolbesturen naar maatwerk.
per 1-1-'04	Op basis van het voorstel VNG: maatwerk in overleg met de schoolbesturen.
per 1-1-'04	In majeure projecten worden consequenties opgenomen binnen de meerjarenplanning na overleg met de schoolbesturen
nog niet	Hangt af van de financiële consequenties (legt de Raad voor op basis van kostenraming).
nee	Besluitvorming in afstemming met andere gemeenten in verband met gemeentelijke herindeling.
nee	Op basis van feitelijke noodzaak kunnen extra voorzieningen ten behoeve van onderwijskundige vernieuwing worden toegekend.
nee	De gemeente heeft in 2000 reeds in de lokale verordening de ruimtenormen met 8 procent opgehoogd op grond van onderwijskundige vernieuwing in overleg met de schoolbesturen.

Gemeenten 50.000 – 100.000

ja	Heeft afgelopen drie jaar voor zowel primair als voortgezet onderwijs aanvullend beleid gevoerd inspelend op de onderwijskundige vernieuwingen.
ja	Uitvoering verruiming binnen het overleg over het IHP
nog niet	Eerst instemming Raad op basis van doorrekening financiële consequenties: verwachting invoering vanaf 2007.
nee	Staat een volledige beleidsmatige aanpak voor.

Gemeenten > 100.000

ja	De gemeente wil de lijn van lokaal maatwerk volgen.
ja	Doelstellingen onderwijskundige vernieuwingen worden opgenomen in het IHP op basis van overleg met de schoolbesturen.
ja	De uitvoering verruiming wordt op basis van noodzaak en toetsing per aanvraag behandeld. Daarnaast wordt in IHP's op wijkniveau een planning opgesteld.
per 1-1-'04	In overleg met de schoolbesturen wordt maatwerk nagestreefd.
per 1-1-'04	In overleg met schoolbesturen is een eigen verruiming van de normering vastgesteld in 2002 (10 procent boven de geldende normering primair en voortgezet onderwijs)
per 1-1-'04	Bij nieuwbouw en uitbreidingen wordt nieuwe normering reeds toegepast. De gemeente kiest voor de effectuering van de onderwijskundige vernieuwingen het overlegmodel binnen de bestaande overleggremia met de schoolbesturen.
per 1-1-'04	Partiele invoering bij nieuwbouw en bij instellingen met een lage weging
per 1-1-'04	Partiele invoering in overleg met schoolbesturen over de lokale keuzes.
per 1-1-'04	In het IHP worden de consequenties van de verruiming opgenomen. De gemeente is voorstander van een gefaseerde aanpak.
nog niet	De gemeente legt de sluitvorming voor aan de Raad: op basis van financiële raming van de consequenties wordt een uitspraak gevraagd.
nee	De Raad heeft invoering opgehouden in verband met de financiële consequenties van invoering.
nee	Voor onderwijskundige vernieuwing is €6 miljoen gereserveerd. Dit wordt buiten het Programma om in overleg met de schoolbesturen ingezet.
nee	Breed overleg met besturen primair en voortgezet onderwijs. Invoering doelstellingen onderwijskundige vernieuwing in het regime van maatwerk.

Voortgezet onderwijs

Gemeenten < 50.000	
ja	Voor het voortgezet onderwijs is recent een beschikking afgegeven waarin reeds geanticipeerd is op verruiming normering.
ja	Voor de enige voortgezet onderwijsinstelling is een beschikking afgegeven ruim boven de geldende normering op grond van onderwijskundige vernieuwing.
ja	De gemeente wil eerst naar de Raad om op basis van een financiële raming van de consequenties van de verruiming een beslissing te nemen. De gemeente houdt rekening met de onderwijskundige wensen voor de twee vestigingen voortgezet onderwijs.
ja	De gemeente wil per school bezien welke investeringen noodzakelijk zijn.
ja	Hebben reeds de consequenties opgenomen in de meerjarenraming en met schoolbesturen overleg ingericht over de uitvoering
ja	De consequenties zullen worden verwerkt in IHP. Recent is een beschikking toegekend voor het voortgezet onderwijs.
ja	Uitvoering in overleg met schoolbesturen. De gemeente heeft direct na de decentralisatie de huisvesting van de twee (neven)vestigingen fors verbeterd en verwacht op voorhand geen aanvragen.
ja	De gemeente heeft in het programmajaar 2001 een beschikking afgegeven voor volledig vervangende nieuwbouw voor één instelling.
ja	Op basis van het voorstel VNG: maatwerk in overleg met de schoolbesturen
ja	In het voortgezet onderwijs bij twee projecten op geanticipeerd: ongeveer 7 procent toeslag op oude normering.
weet nog niet	Hangt af van de voorstellen van de VNG.
Weet nog niet	Hangt af van de financiële consequenties (legt de Raad voor op basis van kosten raming).
Weet nog niet	De gemeente kiest voor een beleidsmatige aanpak in overleg met de schoolbesturen.
Weet nog niet	Majeure projecten worden opgenomen binnen de meerjarenplanning na overleg met de schoolbesturen
Nee	De gemeente heeft in 2000 reeds de ruimtenormen met 8 procent opgehoogd op grond van onderwijskundige vernieuwing in overleg met de schoolbesturen.
Nee	
nvt	geen voortgezet onderwijs
nvt	geen voortgezet onderwijs
nvt	geen voortgezet onderwijs

Gemeenten 50.000 – 100.000

ja	Heeft afgelopen drie jaar voor zowel primair als voortgezet onderwijs aanvullend beleid gevoerd inspelend op de onderwijskundige vernieuwingen.
ja	Uitvoering verruiming binnen het overleg over het IHP
nog niet	Eerst instemming Raad op basis van doorrekening financiële consequenties: verwachting invoering vanaf 2007
nee	Staat een volledige beleidsmatige aanpak voor. De gemeente heeft voor twee voortgezet onderwijsinstellingen recent een toekenning fors boven de ruimtelijk normering toegekend.

Gemeenten > 100.000

ja	In overleg met de schoolbesturen wordt maatwerk nagestreefd.
ja	In overleg met schoolbesturen is een eigen verruiming van de normering vastgesteld in 2002 (10 procent boven de geldende normering primair en voortgezet onderwijs)
ja	Bij nieuwbouw en uitbreidingen wordt nieuwe normering reeds toegepast. De gemeente kiest voor de effectuering van de onderwijskundige vernieuwingen de bestaande overlegsgremia met de schoolbesturen.
ja	De gemeente wil de lijn van lokaal maatwerk volgen.
ja	In het IHP worden de consequenties van de verruiming opgenomen. De gemeente is voorstander van een gefaseerde aanpak.
ja	Doelstellingen onderwijskundige vernieuwingen worden opgenomen in het IHP op basis van overleg met de schoolbesturen.
ja	De gemeente zal het voorstel van de VNG voorzien van een eigen prioriteitsstelling mede op basis van het overleg met de schoolbesturen.
ja	De gemeente geeft aan wel zelf keuzes te zullen maken.
nog niet	Eerst naar Raad op basis van financiële raming van de consequenties wordt een uitspraak gevraagd.
Weet nog niet	Maakt een afweging op basis van de voorstellen van de VNG
nee	De huisvestingsverantwoordelijkheid is doorgedecentraliseerd aan de schoolbesturen.
nee	Breed overleg met besturen primair en voortgezet onderwijs. Invoering doelstellingen onderwijskundige vernieuwing in het regime van maatwerk.

Referentietabel normen primair onderwijs

normbedragen permanente uitbreiding				
	2000	2000	2001	2002
1 lokaal	f 380.879	€ 172.835	€ 184.260	€ 207.163
2 lokalen	f 615.343	€ 279.230	€ 297.688	€ 334.690
3 lokalen	f 849.990	€ 385.709	€ 411.204	€ 462.317
4 lokalen	f 1.084.545	€ 492.145	€ 524.676	€ 589.893
5 lokalen	f 1.319.101	€ 598.582	€ 638.148	€ 717.470
6 lokalen	f 1.553.656	€ 705.018	€ 751.620	€ 845.046
7 lokalen	f 1.788.212	€ 811.455	€ 865.092	€ 972.623
8 lokalen	f 2.022.768	€ 917.892	€ 978.565	€ 1.100.200
9 lokalen	f 2.257.322	€ 1.024.328	€ 1.092.036	€ 1.227.776

normbedragen tijdelijke uitbreiding				
	2000	2000	2001	2002
1 lokaal	f 162.245	€ 73.624	€ 78.490	€ 88.246
2 lokalen	f 294.717	€ 133.737	€ 142.577	€ 160.299
3 lokalen	f 427.189	€ 193.850	€ 206.663	€ 232.352
4 lokalen	f 559.662	€ 253.964	€ 270.751	€ 304.405
5 lokalen	f 692.134	€ 314.077	€ 334.837	€ 376.457
6 lokalen	f 824.606	€ 374.190	€ 398.924	€ 448.510
7 lokalen	f 957.079	€ 434.304	€ 463.011	€ 520.563
8 lokalen	f 1.089.551	€ 494.417	€ 527.098	€ 592.616
9 lokalen	f 1.222.023	€ 554.530	€ 591.184	€ 664.668

Steekproefbestand

Huisvestingsprogramma's 2000								
Voorziening	Onderwijs	Beschikking	Bouwaard	Omvang (aantal)	Omvang (m ²)	Budget €	Norm €	Afwijking
nieuwbouw	po	Nieuwbouw 10-klassige basisschool.	permanent	10		1.235.644	1.273.210	-3%
	po	indexering nieuwbouw				109.151		
uitbreiding	po	uitbreiding met 1 lokaal	permanent	1		172.275	172.835	0%
	po	permanent/tijdelijk	permanent	2		277.757	279.230	-1%
	po	uitbreiding 1 leslokaal in noodbouw 11e groep	tijdelijk	1		74.491	73.624	1%
	po	uitbreiding 1 leslokaal in noodbouw 12e groep	tijdelijk	1		74.491	73.624	1%
	po	uitbreiding permanente huisvesting voor 3 groepen	permanent	3		380.826	385.709	-1%
	po	uitbreiding 2 lokalen	permanent	2		275.632	279.230	-1%
	po	9e tot en met 12e groep	permanent	4		499.275	492.145	1%
	po	11e groep (12e lokaal) permanent	permanent	1		167.983	172.835	-3%
	po	permanente/tijdelijke tbv 11e/12e groep	permanent	2		258.004	246.459	5%
	po	uitbreiding tbv 6e t/m 8e groep	permanent	3		367.282	385.709	-5%
	po	permanente speellokaal	permanent			86.590	91.233	-5%
	po	uitbreiding tbv 5 groepen en speellokaal	permanent	5		761.622	826.826	-8%
	po	uitbreiding 1 groep (2 groepen) nood	tijdelijk	2		149.747	133.737	12%
	po	uitbreiding met 1 leslokaal (het 4de) en nevenruim	tijdelijk	1		90.756	73.624	23%
	po	uitbreiding permanent met 2 lokalen	permanent	2		181.512	279.230	-35%
	po	uitbreiding met speellokaal	tijdelijk			58.717	91.233	-36%
	po	4 noodlokalen	tijdelijk	4		140.597	253.964	-45%
	po	uitbreiding met 3 lokalen	tijdelijk	3		99.832	193.850	-49%
	vo	aanpassing, renovatie en uitbreiding lesgebouw				4.537.802		
	vo	ISR bij HG (of disloc) 2105 m ² perm	permanent		2105	3.493.759		
	vo	uitbr. en aanp. gymlok en leslokalen drempel ad.				3.004.178		
	vo	uitbreiding				1.524.702		
	vo	4 permanente lokalen	permanent			1.376.591		
vo	aanp. en uitbr. schoolgebouw				1.374.642			
vo	meer. o.a. index. uitbreiding	permanent			558.446			
vo	permanente uitbreiding met 1194 m ²	permanent		1194	522.462			
vo	uitbreiding met 800 m ²	permanent		800	490.083			
vo	vervangende bouw van 241 m ² ivm capaciteitstekort	permanent		241	234.604			
vo	tijd. huisv. tijdens bouw	tijdelijk			158.823			
po	groeps-grootteverkleining	permanent	1		103.356			
vo	plaatsing semi-perm .lokalen				99.832			
vo	uitbr. schoolgeb. met 60 m ²			60	70.790			
po	huur 4 tijdelijke noodlokalen	tijdelijk	4		67.831			
vervangende bouw	po	9e t/m 11e groep dmv semi-permanente bouw	tijdelijk	3		0	193.850	-100%
aanpassing	vo	diverse bouw. voorzieningen				2.678.665		
	vo	div. bouw. aanpassingen	permanent			2.042.011		
	vo	aanpassing patershuis	permanent			1.979.616		
	vo	uitbreiding kantine en verdere aanpassingen van he	permanent			349.565		
	vo	div. bouw. voorzieningen				284.538		
	vo	meer. (index.) aanpassing e.d.				226.890		
	vo	diverse bouw. voorzieningen	permanent			169.665		
	vo	diverse bouw. voorzieningen				65.798		
ingebruikneming	po	multifunctionele ruimten	permanent			9.076		
	vo	ca. 651 m ² (aank. gebouwdeel incl. functiever. gym			651	400.493		
	po					238.374		
	po	o.a. verrekening eigen lokaal NBS, panelenwand Mon	permanent			36.302		
	po	11e groep (t)	tijdelijk	1		27.886		
po	uitbreiding tbv 18e groep dmv in gebruik nemen bes	tijdelijk	1		0			

Huisvestingsprogramma's 2001

Voorziening	Onderwijs	Beschikking	Bouwaard	Omvang (aantal)	Omvang (m ²)	Budget €	Norm €	Afwijking	
uitbreiding	po	uitbreiding met 3 tijdelijke lokalen	tijdelijk	3		206.455	206.663	0%	
	po	uitbreiding tbv 6 groepen incl. speellokaal	permanent	6		755.742	751.620	1%	
	po	tbv 1 groep	permanent	1		181.752	184.260	-1%	
	po	tijd. uitbreiding voor 27e en 28e groep	tijdelijk	2		145.210	142.577	2%	
	po	tijd uitbr met 2 lokalen	tijdelijk	2		145.210	142.577	2%	
	po	uitbreiding met 2 groepen (groep 11 en 12)	permanent	2		303.635	297.688	2%	
	po	uitbreiding met 2 permanente lokalen	permanent	2		290.405	297.688	-2%	
	po	tbv 2 groepen	permanent	2		287.628	297.688	-3%	
	po	2 tijdelijke lokalen	tijdelijk	2		147.613	142.577	4%	
	po	uitbreiding met 2 tijdelijke lokalen	tijdelijk	2		147.613	142.577	4%	
	po	uitbreiding 1 permanent en 1 tijdelijk lokaal	permanent	2		284.321	297.688	-4%	
	po	uitbreiding 2 tijdelijke lokalen	tijdelijk	2		149.399	142.577	5%	
	po	permenante uitbreiding tbv 7e en 8e groep	permanent	2		279.260	297.688	-6%	
	po	uitbreiding hoofdgebouw met één permanent lokaal	permanent	1		167.899	184.260	-9%	
	po	uitbreiding tbv 3 groepen	permanent	3		366.086	411.204	-11%	
	po	uitbreiding tbv 1 groep	permanent	1		164.042	184.260	-11%	
	po	t.b.v. de 11 e groep	permanent	1		158.823	184.260	-14%	
	po	uitbreiding tbv 2 groepen/nevenruimte	permanent	2		250.774	297.688	-16%	
	po	uitbreiding permanent tbv 13e/ 14e en 15e groep	permanent	3		344.956	411.204	-16%	
	po	uitbreiding tbv groepsgruotteverkleining	permanent	1		136.134	184.260	-26%	
	po	uitbreiding tbv 1 groep	permanent	1		132.532	184.260	-28%	
	po	uitbreiding tbv 1 groep	permanent	1		102.305	184.260	-44%	
	vo	uitbreiding met 4325 m2			4325	4.748.478			
	vo	met 2000 m2			2000	2.515.630			
	vo	uitbreiding 850 m2			850	1.149.887			
	vo	uitbreiding met 850 m2 (bouwkosten)	permanent		850	890.064			
	vo	Meerkosten + extra brandweereisen e.d. uitbreiding	permanent			830.114			
	vo	uitbreiding 590 m2	permanent		590	733.309			
	vo	indexering bouwkosten + brandweereisen	permanent			711.981			
	vo	huurvergoeding 3091 m2			3901	699.438			
	vo	Indexering bouwkosten uitbreiding	permanent			581.746			
	vo	perm. uitbr. met gymnastieklokaal in progr 2000	permanent			534.356			
	vo	uitbreiding met 246 m2	permanent		246	333.151			
vo	huur noodlok, voortzetting huur noodlok, huur loka				283.322				
vo	permanente uitbreiding cfm. convenant herschikki	permanent			280.809				
vo	permanent tbv 1042 m2 bvo	permanent		1042	183.569				
vo	uitbreiding met 250 m2	permanent		250	181.512				
vo	tijdelijke huisvesting (tijdens verbouwing)	tijdelijk			169.199				
vo	uitbreiding met 850 m2 (grondkosten)	permanent		850	73.739				
vo	huur gemeenschapsruimte				31.560				
po	uitbreiding terrein	permanent							
vervangende bouw	po	vergoeding 1 gr tijdelijk naar permanent	permanent	1		49.571	184.260	-73%	
	vo	verv. bouw / aanpassing : aanpassing kelder tbv me	permanent			1.285.030			
	vo	vervangende nieuwbouw 350 m2	permanent		350	474.246			
	vo					328.986			
aanpassing	po	in pandige aanpassing met 1 groep (gr. 9)	permanent	1		116.917	184.260	-37%	
	po	in pandige aanpassing met 1 groep (groep 17)	permanent	1		58.901	184.260	-68%	
	vo	aanpassing gebouw en terrein	permanent			2.287.861			
	vo	aanpassing gebouw en terrein	permanent			2.287.861			
	vo	aanpassing gebouw tbv 2e fase + onderhoud	permanent			525.269			
	vo	aanpassing gebouw tbv 2e fase + onderhoud	permanent			525.269			
	vo	Aanpassing				413.245			
	po	aanpassing gebouw				283.948			
	vo	ICT-bekabeling tbv studiehuis	permanent			272.268			
	vo	ICT-bekabeling tbv studiehuis	permanent			272.268			
	vo	aanvullend budget fase 2 en 3 van aanpassing schoo				245.094			
	vo	vmbo				194.670			
	vo	aanpassing i.v.m. studiehuis	permanent			145.210			
	vo	aanpassing i.v.m. studiehuis	permanent			145.210			
	vo	aanpassing inpandig: leslokaal, kleedruimtes, bran				106.920			
	vo	vmbo				93.550			
	vo	vmbo				90.172			
	vo	aanpassingen in het gebouw aanbrengen om te kunnen	permanent			49.916			
	vo	Aanpassen gebouw t.b.v. uitbreiding 114m2				45.378			
	vo	reorganisatie lokalen tbv studiehuis	permanent			40.000			
vo	reorganisatie lokalen tbv studiehuis	permanent			40.000				
po	voor 8 groepen a/d Mullerpier (3:5/ Rvko:Doo)				19.351				
po	t.b.v gebruik Jonge Risico Kinderen				11.345				
vo	omvang in overleg nader te bepalen				0				
ingebruikneming	po	diverse aanpassingen tg v ingebruikname				740.465			
	po	verhuizing	permanent			181.512			
	vo	huur vorinklaan	tijdelijk			132.563			
	vo	tbv nieuw te stichten school				16.977			

Huisvestingsprogramma's 2002

Voorziening	Onderwijs	Beschikking	Bouwaard	Omvang (aantal)	Omvang (m ²)	Budget €	Norm €	Afwijking	
nieuwbouw	po	huisvesting 6 groepen, 1e inr. meubilair 4 groepen	permanent	6		1.076.205	1.084.988	-1%	
	po	nieuwbouw tbv 15 groepen	permanent	15		3.138.801	2.171.990	45%	
	po	nieuwbouw tbv 20 groepen, incl. 2e speell. en gymz	permanent	20		3.950.616	2.723.367	45%	
uitbreiding	po	uitbreiding tbv 1 tijdelijke groep	tijdelijk	1		88.773	88.246	1%	
	po	uitbreiding tbv 2 groepen	permanent	2		321.861	334.690	-4%	
	po	uitbreiding permanente hv voor de 9e en 10e groep	permanent	2		348.085	334.690	4%	
	po	permanente hv voor de 9e groep II	permanent	1		217.561	207.163	5%	
	po	uitbreiding met perm huisvesting voor 5 grpn II	permanent	5		756.086	717.470	5%	
	po	permanente uitbreiding tbv 13e groep	permanent	1		193.518	207.163	-7%	
	po	permanente uitbreiding tbv 10e groep	permanent	1		193.518	207.163	-7%	
	po	tijdelijke huisvesting voor 1 groep tbv de 13e grp	tijdelijk	1		94.067	88.246	7%	
	po	plaatsen 2 noodlokalen in patio	tijdelijk	2		172.071	160.299	7%	
	po	permanente uitbreiding tbv 13e/14e groep	permanent	2		304.477	334.690	-9%	
	po	2 noodlokalen overleg over spreiding	tijdelijk	2		145.210	160.299	-9%	
	po	2 noodlokalen	tijdelijk	2		145.210	160.299	-9%	
	po	Uitbreiding tbv 22e en 23e groep	permanent	2		297.716	334.690	-11%	
	po	2 lokalen permanent	permanent	2		290.982	334.690	-13%	
	po	uitbreiding met 1 tijdelijk lokaal (groep 5)	tijdelijk	1		102.032	88.246	16%	
	po	1 tijdelijke voorziening	tijdelijk	1		72.605	88.246	-18%	
	po	uitbreiding met 12e groep	permanent	1		169.321	207.163	-18%	
	po	tijdelijke uitbreiding tbv 14e groep	tijdelijk	1		105.542	88.246	20%	
	po	5 noodlokalen	tijdelijk	5		453.780	376.457	21%	
	po	Uitbreiding met 6 leslokalen in permanente bouw t.	permanent	6		1.085.987	845.046	29%	
	po	tbv 3 groepen (groepen 9, 10 en 11)		3		329.004	462.317	-29%	
	po	interne verbouwing 4 lokalen		4		408.148	589.893	-31%	
	po	aanbouw 3 lokalen	permanent	3		309.617	462.317	-33%	
	po	2 permanente lokalen . normbedrag 670953. echter d	permanent	2		202.992	334.690	-39%	
	po	tijdelijk 1 groep	tijdelijk	1		45.378	88.246	-49%	
	po	tbv 2 groepen (groepen 16 en 17)	tijdelijk	2		80.330	160.299	-50%	
	po	tijdelijke voorziening tbv 9e en 10e groep	tijdelijk	2		240.770	160.299	50%	
	po	3 lokalen permanent ter vervanging 3 noodlokalen	permanent	3		217.361	462.317	-53%	
	po	in pandig 1 lokaal	permanent	1		54.454	207.163	-74%	
	po	perm. uitbr. voor 3 groepen, de 10e t/m de 12e groe	permanent	3		38.297	462.317	-92%	
	vo	1939 m ²	permanent		1939	2.199.700			
	vo		permanent			2.178.145			
	vo		permanent			2.178.145			
po	school 150 leerlingen	permanent			1.898.095				
vo	uitbreiding met 1600 m2	permanent		1600	1.778.329				
po					1.536.081				
po	akkoord met aanpassing en beschikbaarstelling gebo				745.496				
vo	aanpassing ivm 5 gr. II. Hogeland + uitbreiding 50	permanent			567.225				
vo	uitbreiding tbv 187 m2	permanent		187	237.599				
po	uitbreiding huisvesting tot max 9 groepen	permanent			144.881				
vo		tijdelijk			99.832				
vo	huur noodlokalen				77.391				
po	Noodlokalen aan de Molencatensingel (brief 01.5590	tijdelijk			51.019				
vo	te weten het uitbreiden van het schoolgebouw - PVB			275	41.400				
vo	huur 10 noodlokalen voor 3 jaar en vervanging 6 no	tijdelijk			36.792				
vo	Aanpassen gebouw t.b.v. uitbreiding 114m2			114	19.980				
vervangende bouw	po	tbv 16 groepen in Hoge Veld, Wateringse Veld	permanent	16		2.123.842	2.282.265	-7%	
	po	vervanging noodlokalen, vervangende nieuwbouw	permanent	2		309.617	334.690	-7%	
	vo	vervangende nieuwbouw noodgebouwen Buiksloterweg 8	permanent			2.386.158			
	vo	vervangende nieuwbouw noodgebouwen Buiksloterweg 8	permanent			2.386.158			
	po	vervangende nieuwbouw	permanent			1.109.765			
	po	vervangende nieuwbouw tbv tijdelijke huisvesting				223.825			
	vo	voor gebouwen Linnaeushof, Radioweg, Lavoisierstra	permanent			136.134			
	vo	in/uitbreiding met 1 lokaal wegen toename aantal l	permanent	1		116.168			
vo	vervanging 4 noodlokalen	tijdelijk			39.933				
aanpassing	vo	aanpassing voor van de Olympiaweg				2.028.046			
	vo	uitbreiding en aanpassing locatie Bluemers, inclus	permanent			1.497.475			
	vo	renovatie Weteringschans 31 t.b.v. realiseren één	permanent			343.058			
	vo	mediatheek				173.880			
	vo	aanpassing gebouw ivm onderwijsvernieuwingen	permanent			113.445			
	vo	ombouwen kantine tot technieklokaal en muzieklokaa	permanent			108.000			
	vo	aanpassing mediatheek				77.143			
vo	creëren individuele werkplekken in gangen en hal t	permanent			26.351				
ingebruikneming	vo	huurvergoeding voor 1296 m2	tijdelijk		1296	46.271			
	vo	huurvergoeding gebouw a/d Spinozaweg	tijdelijk			19.642			
	vo	huurverg voor (334 m2) noodlokalen	tijdelijk		334	19.087			

BIJLAGE VII

Bestedingen per inwoner voor de jaren 2000 – 2002

primair onderwijs	2000		2001		2002		totaal	
	leerlingen	besteding	€/leerling	besteding	€/leerling	besteding		€/leerling
	8.530	105.043	12,31	401.595	47,08	743.065	87,11	1.249.703
	6.500	342.112	52,63	3.670.050	564,62	247.859	38,13	4.260.021
	13.427	552.918	41,18	2.024.337	150,77	763.704	56,88	3.340.958
	57.100	5.633.851	98,67	6.806.703	119,21	27.304.501	478,19	39.745.054
	2.159	36.302	16,81	86.218	39,93		0,00	122.521
	14.756	257.143	17,43	2.696.979	182,77	2.229.914	151,12	5.184.036
	2.685	45.378	16,90		0,00	626.217	233,23	671.595
	2.783		0,00		0,00	420.273	151,01	420.273
	11.703	2.368.152	202,35	1.561.935	133,46	1.457.141	124,51	5.387.228
	11.307	2.911.541	257,50	1.300.596	115,03	758.599	67,09	4.970.737
	11.340	5.132.029	452,56	1.849.775	163,12		0,00	6.981.803
	12.116	7.500.613	619,07	78.484	6,48	10.450.076	862,50	18.029.173
	3.927							
	7.540	2.341.673	310,57	1.088.307	144,34	3.513.531	465,99	6.943.511
	4.085							
	2.126							
	8.986	1.850.544	205,94	2.520.035	280,44	862.923	96,03	5.233.502
	2.074	93.957	45,30		0,00	4.105.907	1.979,70	4.199.864
	4.357	743.292	170,60	601.000	137,94	4.502.865	1.033,48	5.847.157
	969		0,00	167.051	172,40		0,00	167.051
	12.341	2.436.062	197,40	9.748.397	789,92	2.185.889	177,12	14.370.348
	3.014	274.446	91,06	595.178	197,47	965.191	320,24	1.834.815
	4.196	561.570	133,83	8.574.754	2.043,55	1.689.522	402,65	10.825.846
	53.724	6.296.361	117,20	7.475.507	139,15	12.846.070	239,11	26.617.939
	39.838	2.324.869	58,36	8.756.665	219,81	16.459.592	413,16	27.541.126
	12.086	5.064.326	419,02	2.833.400	234,44	4.841.420	400,58	12.739.145
	5.276	108.907	20,64	297.907	56,46	159.781	30,28	566.595
	2.862	319.280	111,56	180.378	63,03	165.630	57,87	665.287
	3.116	635.292	203,88	136.134	43,69	416.981	133,82	1.188.407
	2.687	1.326.040	493,50	338.837	126,10	202.992	75,55	1.867.869
	4.149		0,00	900.000	216,92	363.000	87,49	1.263.000
	1.804	7.829.000	4.339,80		0,00		0,00	7.829.000
	665		0,00	1.080	1,62		0,00	1.080
	1.937		0,00	167.899	86,68		0,00	167.899
	2.946	761.622	258,53	780.151	264,82	291.701	99,02	1.833.474
	9.895	1.885.100	190,51	3.313.075	334,82	5.578.705	563,79	10.776.880
totaal	349.006	60.002.488		72.210.593		104.316.494		236.529.575

primair onderwijs	2000			2001			2002			totaal
	scholen	besteding	€/school	besteding	€/school	besteding	€/school			
	31	105.043	3.388	401.595	12.955	743.065	23.970	1.249.703		
	26	342.112	13.158	3.670.050	141.156	247.859	9.533	4.260.021		
	43	552.918	12.859	2.024.337	47.078	763.704	17.761	3.340.958		
	193	5.633.851	29.191	6.806.703	35.268	27.304.501	141.474	39.745.054		
	9	36.302	4.034	86.218	9.580		0	122.521		
	45	257.143	5.714	2.696.979	59.933	2.229.914	49.554	5.184.036		
	11	45.378	4.125		0	626.217	56.929	671.595		
	25		0		0	420.273	16.811	420.273		
	38	2.368.152	62.320	1.561.935	41.104	1.457.141	38.346	5.387.228		
	57	2.911.541	51.080	1.300.596	22.817	758.599	13.309	4.970.737		
	37	5.132.029	138.703	1.849.775	49.994		0	6.981.803		
	53	7.500.613	141.521	78.484	1.481	10.450.076	197.171	18.029.173		
	15									
	28	2.341.673	83.631	1.088.307	38.868	3.513.531	125.483	6.943.511		
	15									
	10									
	30	1.850.544	61.685	2.520.035	84.001	862.923	28.764	5.233.502		
	13	93.957	7.227		0	4.105.907	315.839	4.199.864		
	18	743.292	41.294	601.000	33.389	4.502.865	250.159	5.847.157		
	8		0	167.051	20.881		0	167.051		
	40	2.436.062	60.902	9.748.397	243.710	2.185.889	54.647	14.370.348		
	14	274.446	19.603	595.178	42.513	965.191	68.942	1.834.815		
	18	561.570	31.198	8.574.754	476.375	1.689.522	93.862	10.825.846		
	185	6.296.361	34.034	7.475.507	40.408	12.846.070	69.438	26.617.939		
	137	2.324.869	16.970	8.756.665	63.917	16.459.592	120.143	27.541.126		
	42	5.064.326	120.579	2.833.400	67.462	4.841.420	115.272	12.739.145		
	30	108.907	3.630	297.907	9.930	159.781	5.326	566.595		
	20	319.280	15.964	180.378	9.019	165.630	8.281	665.287		
	25	635.292	25.412	136.134	5.445	416.981	16.679	1.188.407		
	8	1.326.040	165.755	338.837	42.355	202.992	25.374	1.867.869		
	16		0	900.000	56.250	363.000	22.688	1.263.000		
	5	7.829.000	1.565.800		0		0	7.829.000		
	1		0	1.080	1.080		0	1.080		
	12		0	167.899	13.992		0	167.899		
	9	761.622	84.625	780.151	86.683	291.701	32.411	1.833.474		
	41	1.885.100	45.978	3.313.075	80.807	5.578.705	136.066	10.776.880		
totaal	1.308	60.002.488		72.210.593		104.316.494		236.529.575		

	2000		2001		2002	
	budget	€/inw	budget	€/inw	budget	€/inw
	8.368.683	62,88	12.171.848	91,45	9.939.689	74,68
	7.829.000	532,95	-	-	-	-
	194.237	8,59	1.091.697	48,25	5.129.934	226,74
	4.147.390	26,82	12.447.278	80,50	4.039.610	26,13
	4.647.016	42,08	5.235.670	47,41	7.659.593	69,35
	119.940	6,12	294.824	15,04	1.567.000	79,95
	1.660.878	62,76	849.140	32,09	1.155.730	43,67
	944.750	47,59	954.123	48,07	1.352.066	68,11
	3.253.742	27,77	7.524.245	64,22	3.737.459	31,90
	229.243	7,90	556.330	19,17	846.045	29,16
	9.401.705	20,13	19.276.605	41,28	22.947.532	49,14
	969.460	27,03	9.228.520	257,35	1.960.565	54,67
	515.497	21,48	2.142.573	89,27	345.858	14,41
	2.569.941	56,11	1.163.727	25,41	5.800.769	126,65
	1.531.025	11,70	2.542.331	19,42	2.040.823	15,59
	836.302	26,59	955.523	30,38	1.251.624	39,80
	1.549.302	16,66	4.368.789	46,98	3.195.433	34,36
	6.331.593	52,59	2.713.199	22,53	4.583.017	38,06
	353.776	7,79	363.024	7,99	596.255	13,13
	8.273.812	69,79	1.741.673	14,69	12.033.900	101,51
	583.470	22,14	2.303.200	87,41	1.321.121	50,14
	347.142	11,51	1.382.374	45,83	628.981	20,85
	15.550	0,72	-	-	14.508	0,67
	104.855	9,51	311.675	28,26	62.152	5,64
	208.529	5,28	41.542	1,05	146.008	3,70
	377.537	15,41	2.002.564	81,74	128.333	5,24
	31.935.739	53,01	23.971.489	39,79	25.309.684	42,01
	8.418.052	51,11	8.093.889	49,14	9.207.238	55,90
	3.592.807	34,64	1.851.336	17,85	2.951.807	28,46
	8.137.640	46,09	10.560.837	59,81	10.645.000	60,29
	222.376	5,25	267.871	6,32	64.975	1,53
	840.505	15,65	616.297	11,48	11.256.413	209,62
	3.206.075	39,63	9.053.944	111,90	5.863.636	72,47
	2.753.763	38,62	7.022.626	98,49	9.574.541	134,29
	41.627.246	56,41	38.735.941	52,49	67.813.563	91,89
	-	-	6.290	0,93	-	-
Totaal	166.098.578	42,01	191.842.994	48,52	235.170.862	59,48

